

STICHTING OPEN IN EEN (INTER)NATIONAAL SPEELVELD

Stichting OPEN pleit voor een nieuwe inzameldoelstelling, want de huidige voldoet niet langer. Een nieuwe doelstelling moet eraan bijdragen dat het gebruik van nieuwe grondstoffen wordt geminimaliseerd én teruggewonnen grondstoffen zo lang mogelijk in de waardeketen blijven behouden. Stichting OPEN zet daarom zowel nationaal als internationaal in op daarbij passende wet- en regelgeving.

INZAMELDOELSTELLING VAN 65% ACHTERHAALD

De huidige wettelijke inzameldoelstelling van 65% is gebaseerd op Europese wetgeving uit 2012. Huidig doel is om minimaal 65 procent in te zamelen van de gemiddelde gewichtshoeveelheid elektrische en elektronische apparaten die de afgelopen drie jaar op de markt is gebracht. Door de transitie naar een duurzame economie, de economische groei en de bijbehorende elektrificatie van de samenleving, heeft er een sterke afzetstijging plaatsgevonden van deze apparaten op de markt. Denk aan zonnepanelen, elektrische fietsen en thuiswerkfaciliteiten. Deze apparaten gaan steeds langer mee en komen daardoor (gelukkig) niet na drie jaar alweer terug voor recycling. Dat is goed voor de transitie naar een duurzame en circulaire samenleving, maar staat haaks op het behalen van de inzameldoelstelling. Stichting OPEN zet zich ervoor in dat teruggewonnen grondstoffen zo lang mogelijk in de waardeketen worden gehouden. Veel onderdelen kunnen hergebruikt worden alvorens ze beschikbaar zijn voor recycling waardoor ze niet onder de doelstelling vallen.

NATIONAAL PROGRAMMA CIRCULAIRE ECONOMIE

De staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat ondersteunt onze visie op de huidige inzameldoelstelling. Dit bleek tijdens het gesprek met de staatssecretaris en onze Raad van Advies en komt terug in het Nationaal Programma Circulaire Economie³. Samen met het ministerie willen we werken aan nieuwe doelstellingen om een circulaire sector te realiseren. Dit doen we samen met de betrokken ketenpartners.

AFGIFTEPLICHT

Sinds de oprichting van Stichting OPEN pleiten we voor een afdingteplicht, want die is nodig om de zogeheten lekstromen te dichten. Afdankte elektrische apparaten komen nog te vaak in het gewone huishoudelijke restafval terecht en metaal en ijzer verdwijnt via allerlei kanalen als 'handel' in de afvalmarkt. Deze apparaten worden niet meegeteld in ons inzamelresultaat.

Lennert Vermaat, secretaris van Nationaal Recycling Forum, het platform van de recyclingsorganisaties en directeur van de Metaalrecycling Federatie (MRF), vertelt: "Sinds 2021 is er door Stichting OPEN en de MRF stevig nagedacht over een professionele regeling om de goede verwerking van afgedankte elektrische apparaten te stimuleren. Deze Stimuleringsregeling heeft niet alleen de doelstellingen overtroffen, maar laat ook zien hoe een financiële regeling gecombineerd met toekomstige maatregelen, zoals de afdingteplicht, bijdraagt aan het realiseren van een circulair Nederland."

Met de afdingteplicht zijn ondoeners⁴ ertoe verplicht hun elektrische afval af te geven bij CENELEC-gecertificeerde verwerkers, zodat afgedankte apparaten en lampen op een

veilige en verantwoorde manier worden verwerkt. De invoering van de afdingteplicht was gekoppeld aan de Omgevingswet. Met de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024 zou de afdingteplicht normaal gezien in werking moeten zijn getreden. Dit is echter nog steeds niet het geval, o.a. wegens een extra toets op mogelijke extra administratieve lasten voor het bedrijfsleven. De staatssecretaris heeft het afgelopen jaar in een brief aan de Tweede Kamer laten weten dat deze afdingteplicht er nog niet was, waardoor Stichting OPEN in dat jaar niet aan de inzamelverplichting kon voldoen.

UITGEBREIDE PRODUCENTEN-VERANTWOORDELIJKHEID (UPV)

Vorig jaar is besloten dat de staatssecretaris, mede op aandringen van de Tweede Kamer, de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid onder de loep gaat nemen. De uitkomsten hiervan gaan ongetwijfeld invloed hebben op Stichting OPEN. Er zal onder andere worden gekeken naar de scope en de governance van het instrument UPV. Dit kan effect hebben op de nieuwe Algemeen Verbindend Verklaring (AVV) die in 2026 ingaat.

EUROPA

In 2023 hebben we actief gelobbyd in Europa. We leverden input voor de evaluatie van de WEEE-directive die de komende jaren gaande is: de Europese wetgeving op het gebied van e-waste waarin doelstellingen moeten veranderen om een circulaire sector mogelijk te maken. Dat deden we in samenspraak met het WEEE Forum, een Brusselse associatie waar 52 mondiale producentenverantwoordelijkheidsorganisaties lid van zijn en Stichting OPEN-directeur Jan Vlak voorzitter van is. Richting de Europese verkiezingen zetten we de inzameldoelstelling(en) opnieuw op de agenda.

³ Het Nationaal Programma Circulaire Economie (NPCE) is de beleidsvisie waarin Nederland streeft naar een volledig circulaire economie in 2050.

⁴ Ondoeners zijn personen of bedrijven die besluiten dat iets elektrisch afval is.

René Eijssbouts, strategieadviseur Stichting OPEN en Lennert Vermaat, secretaris van het Nationaal Recycling Forum en directeur van de MRF.

